

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce: X
bytem X
zastoupen advokátem Alexandrem Petričko
sídlem Chrastavská 188/27, Liberec 2

proti

žalovanému: **Magistrát města Liberec**
sídlem náměstí Dr. E. Beneše 1/1, Liberec 1

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v nevrácení zadrženého řidičského průkazu v období ode dne 17. 6. 2024 do dne podání žaloby

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Žaloba

1. Žalobou podanou u zdejšího soudu dne 10. 8. 2024 se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem Magistrátu města Liberec. Nezákonný zásah spatřoval v tom, že žalovaný mu v rozporu s § 118c odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), nevrátil zadržený řidičský průkaz. Žalobce popsal, že rozhodnutím Městského úřadu Železný Brod ze dne 24. 11. 2023 byl žalobci zadržen řidičský průkaz. Rozhodnutím téhož úřadu ze dne 16. 10. 2023, č. j. MUZB-OD-14430/2023, byl žalobce v prvním stupni uznán vinným z přestupků, pro něž mu byl řidičský průkaz nejprve dne 10. 6. 2023 fyzicky odebrán policií a následně bylo rozhodnuto o jeho zadržení. Uvedeným rozhodnutím v přestupkovém řízení byla žalobci uložena pokuta a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců. Proti rozhodnutí o přestupcích se žalobce odvolal, Krajský úřad Libereckého kraje však jeho odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Toto rozhodnutí odvolacího orgánu bylo tehdejšímu zástupci žalobce doručeno dne 14. 6. 2024.
2. Již dne 24. 4. 2024 žalobce podal u Městského úřadu Železný Brod žádost o vrácení řidičského průkazu. Nakonec byl ve věci vrácení řidičského průkazu odkázán na žalovaného. Dle žalobce je mu od 10. 6. 2024, resp. přinejmenším od 17. 6. 2024, vezme-li žalobce v úvahu potřebný čas na administraci na straně správního orgánu, řidičský průkaz neoprávněně zadržován. Žalobce k tomu odkázal na ustanovení § 118c odst. 3 písm. c) zákona o silničním provozu. Dne 10. 6. 2024 uplynula doba, na kterou byl žalobci tehdy nepravomocně prvostupňovým rozhodnutím o přestupcích uložen trest zákazu činnosti. Rozhodnutí odvolacího orgánu v přestupkové věci bylo tehdejšímu zástupci žalobce doručeno až dne 14. 6. 2024, kdy tedy nabylo právní moci. Žalobce se obrátil na žalovaného, ten mu však sdělil, že musí být postupováno dle zákona o silničním provozu ve znění platném od 1. 1. 2024 s tím, že přechodná ustanovení zákona č. 271/2023 se nevztahují k § 102 zákona o silničním provozu. Tento závěr je dle žalobce v rozporu s obsahem uvedeného zákona, konkrétně s jeho bodem 75. a Čl. II. Přechodná ustanovení zde jasně deklarují, že řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se posoudí ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
3. V petitu žaloby žalobce uvedl, že žádá, aby soud rozsudkem konstatoval, že zásah žalovaného spočívající v nevrácení předmětného řidičského průkazu v období od 17. 6. 2024 do 10. 8. 2024, tedy do dne podání žaloby, je nezákonný.

II. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě navrhl, aby soud podanou žalobu zamítl. Plně se přitom odkázal na svá vyjádření, která žalobci doručil ve dnech 5. 8. 2024 a 9. 8. 2024 a která žalobce k žalobě přiložil. V nich žalovaný vysvětloval, že s ohledem na časovou souslednost bylo možno žalobci vydat řidičský průkaz po dni 10. 6. 2024, avšak pouze do právní moci odvolacího rozhodnutí o přestupcích, tedy do dne 14. 6. 2024. Tímto rozhodnutím totiž žalobce pozbyl řidičské oprávnění podle § 94a zákona o silničním provozu. Proto si žalobce musí požádat o

vrácení řidičského oprávnění. K žádosti je třeba připojit doklad o zdravotní, odborné a psychické způsobilosti, jak to plyne z § 102 odst. 5 zákona o silničním provozu. Podle tohoto ustanovení je třeba postupovat v případě každého žadatele o vrácení řidičského oprávnění, který žádost o jeho vrácení podal po 1. 1. 2024, jelikož pro tyto případy nejsou stanovena žádná přechodná ustanovení.

III. Jednání

5. K projednání věci nařídil soud jednání. Při něm účastníci setrvali na svých dosavadních stanoviscích. Žalobce k dotazu soudu dodal, že nezákonný zásah nadále trvá a že v případě jeho úspěchu by měl soud uložit žalovanému řidičský průkaz žalobci vydat. Dokazování soud neprováděl, neboť časová souslednost jednotlivých rozhodnutí ve věci zadržení řidičského průkazu a v přestupkovém řízení byla mezi účastníky nesporná, ani obsah vzájemné korespondence žalobce a žalovaného účastníci nepopírali, nebyl ostatně pro vypořádání žaloby stěžejní, stejně jako žádost žalobce k Městskému úřadu Železný Brod ze dne 24. 4. 2024, úřední záznam uvedeného správního orgánu ze dne 16. 10. 2023 či zpráva České pošty o vyřízení reklamace. Žalovaný sdělil, že žalobce se ve věci obrátil na Krajský úřad pro Liberecký kraj, který však dal žalovanému za pravdu a konstatoval, že žalovaný není ve vztahu k žalobci nečinný. Ani stanoviskem Krajského úřadu pro Liberecký kraj soud dokazování neprováděl, neboť jeho obsahem je právní názor krajského úřadu na otázku, která je předmětem soudního řízení a kterou je soud schopen posoudit sám.
6. Soud si nevyžádal předložení souvisejícího spisového materiálu Městského úřadu Železný Brod či Krajského úřadu Libereckého kraje, neboť kromě toho, že žalobce relevantní skutečnosti osvědčoval přílohami žaloby, bylo podstatné, že na rozhodných skutečnostech panovala mezi účastníky řízení úplná shoda. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě mj. odkázal na svou písemnost ze dne 5. 8. 2024 zaslou žalobci, kde časovou návaznost jednotlivých rozhodnutí a podstatných skutečností rekapituloval, a to ve shodě s žalobcem. O podané žalobě tedy mohl soud rozhodnout bez provedení dokazování, když podstata sporu spočívala v otázce právního posouzení vzniklé situace.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
8. Podle § 118c odst. 3 písm. c) bod 1. zákona o silničním provozu vrátí obecní úřad obce s rozšířenou působností zadržený řidičský průkaz bez zbytečného odkladu jeho držiteli, jestliže nebylo pravomocně skončeno řízení o skutku, pro který byl řidičský průkaz zadržen, a ode dne zadržení řidičského průkazu uplynula doba, na kterou byl rozhodnutím vydaným v prvním stupni řízení o tomto skutku uložen trest nebo správní trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel.
9. Podle § 94a odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu pozbývá držitel řidičského oprávnění řidičské oprávnění dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým mu byl soudem uložen trest nebo příslušným správním úřadem uložen správní trest zákazu činnosti spočívajícího v zákazu

řízení motorových vozidel. Podle odstavce 2 téhož ustanovení je držitel řidičského průkazu povinen řidičský průkaz odevzdat příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností do 5 pracovních dnů ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí podle odstavce 1.

10. Podle § 102 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu rozhodne příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost osoby, která pozbyla řidičské oprávnění podle § 94a, o jeho vrácení po výkonu trestu nebo správního trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel.
11. Z ustanovení § 82 s. ř. s., jakož i z navazující správní judikatury (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2017, č. j. 4 As 117/2017-46, publ. ve sbírce NSS pod č. 3631/2017) plyne, že k důvodnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem je vyžadováno kumulativní naplnění pěti podmínek. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka).
12. V daném případě spatřuje žalobce nezákonný zásah žalovaného ve včasném nevrácení řidičského průkazu, který měl být vrácen nejpozději dne 17. 6. 2024, a v udržování stavu, kdy žalobci není řidičský průkaz vrácen, až do dne podání žaloby.
13. Soud konstatuje, že je především třeba náležitě rozlišovat mezi instituty zadržení řidičského průkazu (§ 118b, § 118c zákona o silničním provozu) a pozbytí řidičského oprávnění (§ 94a zákona o silničním provozu). Toto rozlišení není žalobcem patrně dostatečně vnímáno, jak se nabízí z obsahu žaloby, popř. z komunikace žalobce s žalovaným. Žalobce částečně naznačuje, že mu měl být řidičský průkaz bez dalšího vydán ze zadržení poté, co uplynula doba dle § 118c odst. 3 písm. c) bod 1. zákona o silničním provozu. Tak by tomu však bylo v případě nenastoupení institutu pozbytí řidičského oprávnění, jak mu vysvětloval i žalovaný. V závěrečné části žaloby se pak žalobce pouští do polemiky o tom, v jakém znění má být v jeho věci aplikován § 102 odst. 5 zákona o silničním provozu. Ustanovení § 102 uvedeného zákona upravuje podmínky vrácení řidičského oprávnění osobě, která je pozbyla podle § 94a téhož zákona. Argumentací ohledně znění § 102 zákona o silničním provozu tak žalobce fakticky připouští, že řidičské oprávnění pozbyl, rozporuje nicméně žalovaným deklarované podmínky pro jeho vrácení.
14. Ve věci není sporu o tom, že žalobci byl dne 10. 6. 2023 policistou zadržen řidičský průkaz, načež bylo o jeho zadržení do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku žalobce ze dne 10. 6. 2023 pravomocně rozhodnuto rozhodnutím Městského úřadu Železný Brod ze dne 24. 11. 2023, č. j. MUZB-OD-16050/2023-HUSR. O přestupku žalobce rozhodl Městský úřad Železný Brod v prvním stupni dne 16. 10. 2023 rozhodnutím č. j. MUZB-OD-14430/2023-HUSR, jímž mj. uložil žalobci správní trest zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců. Toto rozhodnutí však nenabylo právní moci bezprostředně po jeho vydání, neboť žalobce se proti němu odvolal. Přestupkové řízení tak bylo pravomocně skončeno až dne 14. 6. 2024, kdy nabylo právní moci odvolací rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 10. 6. 2024.
15. Aplikujeme-li za této situace výše citované ustanovení § 118c odst. 3 písm. c) bod 1. zákona o silničním provozu, je zřejmé, že dne 10. 6. 2024 uplynulo 12 měsíců od zadržení žalobcova řidičského průkazu, tedy doba, na kterou byl rozhodnutím vydaným v prvním stupni řízení o skutku pro nějž byl řidičský průkaz zadržen, uložen správní trest zákazu činnosti – zákazu řízení motorových vozidel. Zároveň nebylo řízení o přestupku žalobce pravomocně skončeno.

Žalovanému tedy skutečně vznikla povinnost řidičský průkaz žalobci vrátit, a to bez zbytečného odkladu. Sám žalobce připouští, že bez zbytečného odkladu neznamená ihned, proto v petitu žaloby vymezuje hranici nezákonného zásahu až ode dne 17. 6. 2024. V tento den ani ve dnech následujících však již žalovaný k vrácení řidičského průkazu žalobci povinen nebyl z následujících důvodů.

16. Dne 14. 6. 2024 bylo pravomocně rozhodnuto o přestupku žalobce, jakož i o uložení správního trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel. K tomuto dni tedy žalobce dle § 94a odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu pozbyl řidičské oprávnění, protože mu dle odstavce 2 téhož ustanovení vznikla povinnost řidičský průkaz odevzdat. Za této situace, kdy žalobce přestal být držitelem řidičského oprávnění, a neměl tedy nadále mít v držení řidičský průkaz, nebylo nezákonným postupem žalovaného, pokud řidičský průkaz žalobci nevrátil ze zadržení. Dříve než tak žalovaný mohl reálně učinit totiž nastoupil institut pozbytí řidičského oprávnění, v důsledku čehož nebylo namístě žalobci řidičský průkaz vracet. Nelze proto hovořit o nezákonném zásahu žalovaného.
17. Aby žalobce získal řidičský průkaz, musí docílit vrácení svého řidičského oprávnění, jehož držení řidičský průkaz jako veřejná listina osvědčuje (srov. § 103 zákona o silničním provozu). Vrácení řidičského oprávnění dosáhne postupem podle § 102 zákona o silničním provozu. Dle tohoto ustanovení se o vrácení řidičského oprávnění rozhoduje na základě podané žádosti. Jde tedy o svébytné správní řízení, jehož výsledek je napadnutelný opravným prostředkem a poté není vyloučeno ani podání správní žaloby, pokud by měl žalobce za to, že jeho žádosti nebylo vyhověno v souladu se zákonem. Eventuální nečinnosti v tomto řízení, pokud by měl žalobce za to, že řádnou žádost podal, ta nicméně není žalovaným vyřizována, se lze za splnění zákonných podmínek bránit žalobou na ochranu proti nečinnosti.
18. Úkolem soudu v řízení o nezákonném zásahu spočívajícím v nevrácení zadrženého řidičského průkazu není předjímání postupu ve správním řízení dle § 102 zákona o silničním provozu. Lze však konstatovat, že pokud se žalobce domnívá, že řízení o vrácení řidičského oprávnění je součástí řízení o zadržení řidičského průkazu, z čehož dovozuje své závěry ohledně použitelného znění právní úpravy, není tomu tak. Řízení o vrácení řidičského oprávnění je samostatným řízením, které je zahájeno dnem podání žádosti o vrácení řidičského oprávnění. Stejně tak není pro posouzení procesního režimu a hmotněprávních podmínek řízení o vrácení řidičského oprávnění relevantní okamžik, kdy došlo k deliktnímu jednání žalobce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2009, č. j. 2 As 90/2008-52).

V. Závěr a náklady řízení

19. Vzhledem k uvedenému nepovažoval soud podanou žalobu za důvodnou, proto ji podle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
20. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl úspěch žalovaný správní orgán, jemuž však náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 13. listopadu 2024

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu